

ข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน

ฉบับที่ ๔๘

ว่าด้วยสิทธิทำการของผู้ถือใบอนุญาตนักบิน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ คณะกรรมการการบินพลเรือนโดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมออกข้อบังคับกำหนดสิทธิทำการของผู้ถือใบอนุญาตนักบิน ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ให้ยกเลิกความใน ข้อ ๑. แห่งข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ ๔ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๐๐ เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิทำการของผู้ถือใบอนุญาตนักบิน

ข้อ ๒. ผู้ถือใบอนุญาตนักบินมีสิทธิทำการดังต่อไปนี้

๒.๑ ผู้ถือใบอนุญาตนักบินศิษย์การบิน มีสิทธิ

ก. ทำการบินคู่กับครูการบิน หรือบินเดี่ยวภายใต้การควบคุมดูแลของครูการบินหรือได้รับมอบอำนาจจากครูการบิน หรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกใบอนุญาตนักบินให้ทำการบินเพื่อออกใบอนุญาต

ข. ทำหน้าที่พนักงานวิทยุประจำอากาศยานเพื่อรับ-ส่งข่าวเกี่ยวกับการปฏิบัติการของอากาศยาน การขอคำอนุญาตในการควบคุมจราจรทางอากาศ การแจ้งข่าวอุบัติเหตุและความปลอดภัยในการเดินอากาศของตน

๒.๒ ผู้ถือใบอนุญาตนักบินเครื่องบินส่วนบุคคลและนักบินเฮลิคอปเตอร์ส่วนบุคคล มีสิทธิ

ก. ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานหรือนักบินผู้ช่วย โดยไม่มีค่าตอบแทนในเครื่องบินหรือเฮลิคอปเตอร์ที่ไม่ได้บินเพื่อรับเงินเป็นทางค้า (Non-Revenue Flight)

ข. ทำการบำรุงรักษาเชิงป้องกัน (Preventive Maintenance) และรับรองการตรวจซ่อมเครื่องบินหรือเฮลิคอปเตอร์ของตนหรือที่ตนทำการบิน ซึ่งมีน้ำหนักสูงสุดเมื่อบินขึ้นตามที่ระบุไว้ในคู่มือการบินไม่เกิน ๕,๗๐๐ กิโลกรัม ตามรายการที่กรมการบินพาณิชย์ประกาศกำหนด แต่จะใช้สิทธินี้ไม่ได้ ถ้าหากผู้ถือใบอนุญาตมิได้ศึกษาให้ทันสมัยซึ่งข่าวสารคำแนะนำ และคู่มือทั้งปวงเกี่ยวกับการบำรุงรักษาและความสมควรเดินอากาศของเครื่องบินหรือเฮลิคอปเตอร์นั้น

ก. ทำหน้าที่พนักงานวิทยุประจำอากาศยาน เพื่อรับ-ส่งข่าวเกี่ยวกับการปฏิบัติการของอากาศยาน การขอคำอนุญาตในการควบคุมจราจรทางอากาศ การแจ้งข่าวอุบัติเหตุ และความปลอดภัยในการเดินอากาศของตน

๒.๓ ผู้ถือใบอนุญาตนักบินเครื่องบินพาณิชย์ตรีและนักบินเฮลิคอปเตอร์พาณิชย์ตรี มีสิทธิตาม ๒.๒ และมีสิทธิ

ก. ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานในเครื่องบินหรือเฮลิคอปเตอร์ที่ไม่ได้บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ (Commercial Air Transportation)

ข. ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานในเครื่องบินหรือเฮลิคอปเตอร์ที่บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ ซึ่งได้รับการรับรองจากกรมการบินพาณิชย์ให้ใช้นักบินเพียงคนเดียว

ค. ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ช่วยในเครื่องบินหรือเฮลิคอปเตอร์ที่บินขนส่งทางอากาศเพื่อการพาณิชย์ ซึ่งกรมการบินพาณิชย์กำหนดให้มีนักบินผู้ช่วยในการปฏิบัติการบิน

๒.๔ ผู้ถือใบอนุญาตนักบินเครื่องบินพาณิชย์เอก มีสิทธิตาม ๒.๓ และมีสิทธิ

ก. ทำการบินตามกฎการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน

ข. ทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานหรือนักบินผู้ช่วยในเครื่องบินที่บินขนส่งทางอากาศ

๒.๕ ผู้ถือใบอนุญาตนักบินเฮลิคอปเตอร์พาณิชย์เอก มีสิทธิตาม ๒.๓ และมีสิทธิทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานหรือนักบินผู้ช่วยในเฮลิคอปเตอร์ที่บินขนส่งทางอากาศ

๒.๖ ผู้ถือใบอนุญาตนักบินเครื่องร่อนมีสิทธิทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานในเครื่องร่อนที่ตนมีประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติในวิธีการปล่อยเครื่องร่อนนั้น และถ้ามีการบรรทุกคนโดยสาร ผู้ถือใบอนุญาตจะต้องมีประสบการณ์ในการทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานในเครื่องร่อนนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ชั่วโมง

๒.๗ ผู้ถือใบอนุญาตนักบินบัลลูนปล่อยมีสิทธิทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานในบัลลูนปล่อยที่ตนมีประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติในประเภทบัลลูนที่ใช้อากาศร้อนหรือแก๊ส ตามแต่กรณี แต่จะทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานในบัลลูนปล่อยที่บินเพื่อการพาณิชย์ได้ เมื่อได้รับการบันทึกสิทธิเช่นนั้นในใบอนุญาต

ข้อ ๓. สิทธิทำการตาม ข้อ ๒. จะใช้ได้เมื่อผู้ถือใบอนุญาตมีใบสำคัญแพทย์ ที่มีผลใช้บังคับอยู่และเหมาะสมกับใบอนุญาตนั้น และจะต้องไม่มีเหตุผิดปกติใด ๆ ทางด้านสุขภาพ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อความปลอดภัยในการปฏิบัติการบิน

ในกรณีที่ผู้ถือใบอนุญาตนักบินจะต้องมีใบสำคัญแพทย์ชั้น ๑ (Class ๑) แต่ได้รับเพียงใบสำคัญแพทย์ชั้น ๒ (Class ๒) ให้ผู้ถือใบอนุญาตนั้นมีสิทธิทำการตาม ข้อ ๒.๒

ข้อ ๔. สิทธิทำการตาม ข้อ ๒. จะใช้ได้กับเฉพาะอากาศยานประเภท (Category) ชั้น (Class) และแบบ (Type) ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการฝึกบิน (Training) บินทดลอง (Testing) หรือการบินในวัตถุประสงค์พิเศษซึ่งไม่มีบำเหน็จเป็นทางค้าและไม่มีการบรรทุกคนโดยสาร ผู้ถือใบอนุญาตนักบินมีสิทธิทำการกับอากาศยานชั้น และ/หรือแบบที่พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตเป็นหนังสือ

สิทธิทำการตาม ข้อ ๒. จะใช้ได้เมื่อผู้ถือใบอนุญาตยังคงความสามารถและมีประสบการณ์กับอากาศยานนั้นล่าสุดภายใน ๙๐ วัน ในการทำการบินขึ้นไม่น้อยกว่า ๓ เที่ยวบิน และบินลงไม่น้อยกว่า ๓ เที่ยวบิน

ในกรณีที่ผู้ถือใบอนุญาตขาดประสบการณ์ล่าสุดตามความในวรรคสอง ผู้ถือใบอนุญาตจะกลับใช้สิทธิตามใบอนุญาตได้เมื่อทำการบินคู่กับครูการบิน หรือบินคู่กับผู้ถือใบอนุญาตที่มีประสบการณ์ล่าสุดตามที่กำหนดในวรรคสองอยู่ โดยจะต้องทำการบินขึ้นไม่น้อยกว่า ๓ เที่ยวบินและบินลงไม่น้อยกว่า ๓ เที่ยวบิน

ข้อ ๕. ผู้ถือใบอนุญาตนักบิน จะทำการบินตามกฎการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินได้เมื่อได้รับการบันทึกศักยภาพการบิน (Rating) เช่นว่านั้นในใบอนุญาต ทั้งนี้ ให้ถือว่าใบอนุญาตนักบินเครื่องบินพาณิชย์เอกแสดงศักยภาพการบินตามกฎการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินแล้ว

สิทธิทำการตามวรรคหนึ่ง จะใช้ได้เมื่อผู้ถือใบอนุญาตยังคงความสามารถและมีประสบการณ์ล่าสุดภายใน ๑๘๐ วัน ในการทำการบินในอากาศจริง หรือการบินสมมติ หรือในเครื่องฝึกบินจำลองที่กรมการบินพาณิชย์รับรองแล้ว ตามกฎการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินไม่น้อยกว่า ๓ ชั่วโมง โดยจะต้องทำการบินเข้าสู่สนามบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบินไม่น้อยกว่า ๓ เที่ยวบิน

ในกรณีที่ผู้ถือใบอนุญาตขาดประสบการณ์ล่าสุดตามความในวรรคสอง ผู้ถือใบอนุญาตจะกลับใช้สิทธิตามใบอนุญาตได้เมื่อทำการบินคู่กับครูการบินตามเกณฑ์ที่กำหนดในวรรคสองแล้ว

ข้อ ๖. ผู้ถือใบอนุญาตนักบินจะใช้สิทธิตามใบอนุญาต ทำการบินในเวลากลางคืนได้เมื่อได้รับการฝึกบินคู่กับครูการบินในการทำการบินขึ้นไม่น้อยกว่า ๓ เที่ยวบิน และบินลงไม่น้อยกว่า ๓ เที่ยวบิน และการเดินอากาศในเวลากลางคืนไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง และต้องมีประสบการณ์ล่าสุด

ภายใน ๕๐ วัน ในการทำการบินขึ้นในเวลากลางวันไม่น้อยกว่า ๓ เที่ยวบิน และบินลงในเวลากลางวันไม่น้อยกว่า ๓ เที่ยวบิน และให้นำความใน ข้อ ๔. วรรคสาม มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๗. ผู้ถือใบอนุญาตนักบินซึ่งมีศักราการบินมีสิทธิทำการกับอากาศยานประเภท และศักราที่ตนมีสิทธิทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยาน ดังต่อไปนี้

๗.๑ ควบคุมดูแลการบินเดี่ยวของนักบินศิษย์การบิน

๗.๒ ทำการสอนภาคอากาศเพื่อออกใบอนุญาตนักบินส่วนบุคคล นักบินพาณิชย์ตรี ศักราการบินด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน หรือศักราการบิน

๗.๓ สาธิตวิธีปฏิบัติการบินให้แก่บุคคลผู้ไม่มีใบอนุญาตนักบินเพื่อหาความรู้ การกีฬา และบันเทิง โดยไม่มีวัตถุประสงค์ในการฝึกบิน

ข้อ ๘. ผู้ถือใบอนุญาตนักบินที่ได้รับการรับรองจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นครูฝึกเฉพาะแบบอากาศยานใด มีสิทธิทำการเป็นครูผู้ฝึกให้แก่ผู้ถือใบอนุญาตนักบินที่ประสงค์จะเพิ่มศักราการบินเฉพาะแบบอากาศยานนั้น

ข้อ ๙. *ผู้ถือใบอนุญาตนักบินที่มีอายุครบ ๖๑ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ไม่มีสิทธิทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานหรือนักบินผู้ช่วยในอากาศยานที่ดำเนินบริการเดินอากาศแบบประจำมีกำหนดหรือในอากาศยานที่ใช้ขนส่งทางอากาศแบบไม่ประจำ โดยมีสินจ้างหรือค่าเช่า

ข้อ ๑๐. ภายใต้บังคับ ข้อ ๙. ผู้ถือใบอนุญาตนักบินที่มีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ไม่มีสิทธิทำหน้าที่เป็นนักบินผู้ควบคุมอากาศยานในอากาศยานที่ดำเนินบริการเดินอากาศแบบประจำมีกำหนดหรือในอากาศยานที่ใช้ขนส่งทางอากาศแบบไม่ประจำ ร่วมกับนักบินผู้ช่วยที่มีอายุเกิน ๕๕ ปีบริบูรณ์ หรือมีข้อจำกัดในการปฏิบัติการบิน

ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

(นายสุเทพ เทือกสุบรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

ประธานคณะกรรมการการบินพลเรือน

(๑๑๓) ร.จ. ตอนพิเศษ ๘๘ ง ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๓)

* แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ ๕๒ ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ (๑๑๓) ร.จ. ตอนพิเศษ ๘๘ ง ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๓)